

Himalayan Project

Nr.30. - 15. årgang - Himalayan Project - September 2013

www.nepalhelp.dk

Bestyrelsen Himalayan Project

formand:	Torbjørn Ydegaard, Fjordvej 4, 6200 Aabenraa Tlf. 29 82 28 54 - tyde@ucsyd.dk
næstformand:	Flemming Worm - fotograf@wormphoto.dk
kasserer:	Sari Lange - sl7@viborg.dk
sekretær:	Allan Danfær - danfaer@mail.dk
medlem:	Thøger Berg Nielsen - bodildegnbol@hotmail.com
medlem:	Per Steinø - per.steinoe@ps.rm.dk
medlem:	Kurt Lomborg, Kjeldbjergvej 34, 7800 Skive Tlf. 97 54 53 08 - klomborg@post11.tele.dk

STATUS

af projektmager Kurt Lomborg

Det var så enkelt, nemt og dejligt dengang Himalayan Project bare byggede skoler og gav scholarship. Alle var glade. Både givere og modtagere. Vore medarbejdere i HIPRON havde ikke travlt, men hyggede sig med de opgave de havde. Bestyrelsen i HIPRON var ligeglade. De vidste godt at de bare var krænsekagefigurer.

Men så hævede vi ambitionsniveauet. Vi oplevede at vore scholarship-unge var henvist til arbejdsløshed, hvis de forblev hjemme i Solu. Og vore fine skoler producerede en overgang glade lærere men ikke dygtigere elever. Vi begyndte at lytte til klager og ønsker i folkedybet. Vores Women Empowerment Project (WEP) blev designet og iværksat i Bakanje Kommune med støtte fra den Danske Ambassade i Nepal. Vi åbnede små projekter, der skulle gøre livet lettere for især kvinderne i Bakanje. Vi begyndte at planlægge beskæftigelsesprojekter. Vi gennemførte tiltag, der skulle forbedre undervisningen i skolerne. Vi begyndte at påvirke de lokale myndigheder.

Alle disse nye tiltag blev næret af den illusion, at ALLE involverede ville springe til i begejstring og udnytte situationen til gavn og glæde for sig selv og hele samfundet. Vi forventede, at folk, der har så lidt, ville prøve lykken. Når HP er med i projektet, så er deres væsentligste risiko, at de i værste fald kunne risikere at miste en arbejdsindsats og noget engagement. Men AK, der stillede vi vore forventninger lidt for højt.

Så-så, nu ikke for negativ! Der er mange dejlige historier om unge mennesker der opdager, at deres scholarship er deres livs store chance. På trods af elendige livsvilkår og elendig undervisning, så uddanner de sig og bliver dygtigere og større mennesker, der viser sig frem med stolthed, når vi kommer på besøg i Solu. Vi har også skolelærere, der prøver det bedste de kan, at forandre deres metoder og øge deres viden til gavn for deres elever. Og der er da også både kvinder og mænd, der står parat til at påtage sig de opgaver og udnytte de muligheder, som vi stiller til rådighed. Og myndighederne er da også begyndt

Fotos: Kurt Lomborg, Leif og Bodil Kristensen, Mia Ohlsen og Marie Morley og Namgyal Jangbu Sherpa.
Forside: Anne-Marie foran Numbur, Kharyolung og Khatang på stien mellem Phera og Ringmu.
Bagside: Et kig op igennem Dudh Kunda-dalen fra Chunakpo over Phaplu med samme Numbur-bjerge.

at skæve lidt til os og at lytte lidt til vore ønsker om forandring. Men vi havde nok skruet vore forventninger højere op end de kunne bære.

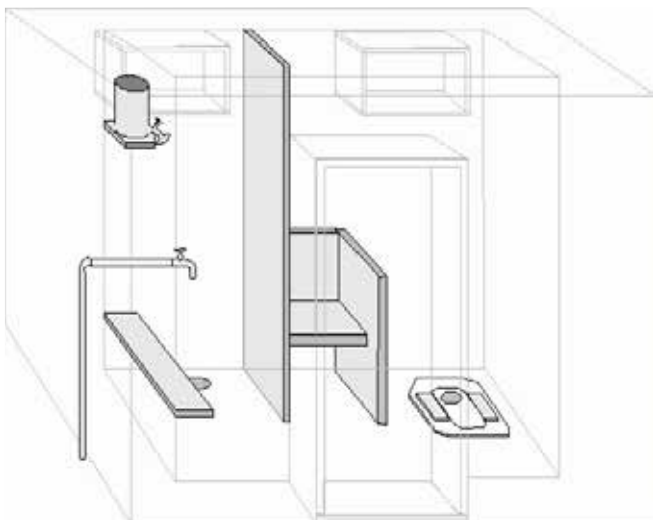
Det er højest nogle få procent af befolkningen, der tager chancen og gør noget ved det. Bevares, de er da alle sammen glade for at se os. Alle smiler og hilser. Det er såmænd nogenlunde det samme som hjemme i landsbyen i Jylland. Men i Danmark har vi jo det hele, så det er nemt at forklare et manglende initiativ. Måske er det bare den måde mennesker er på. Nogle få gør noget, mens de fleste venter og ser hvad der sker. For så kan man jo brokke sig, hvis tingene udvikler sig lidt skævt. Og det er da også begyndt at ske i Bakanje.

Et af kernekravene fra HPs side har fra starten været, at folk skulle lære at formulere og beskrive de projekter, som de gerne ville have gennemført. Helt ned i detaljen med hvorfor, hvem, hvad, hvor, hvordan, hvornår, hvor meget...; men det er godt nok rigtig bøvl: Så er det meget nemmere bare at skrive: "Jeg vil gerne ansøge om at få, fordi, det vil jeg gerne!". Og så bliver man lidt skuffet over ham Papa Kurt, når han bare afviser ansøgningen. Nogle har valgt ikke at deltage i WEP møderne, for hvorfor skal man lære om rettigheder, økonomi, landbrug, sundhed og samarbejde, hvis man ikke på sit glatte ansigt kan få WEP til at donere en ko, en voksenuddannelse, en interlock symaskine, en the-maskine, et drivhus? Det er heller ikke gået så godt med vores vaskehuse, som så mange medlemmer har doneret til. Vi har bygget to, men har

penge til 8 mere. Men nu brokker konerne sig over, at der kun er én dør, at toilet og brusebad er i samme rum og at vaske-rummet er for småt. Deres ønsker ville fordoble prisen, så vi kun kan bygge det halve. Så nu har jeg lukket kassen, indtil jeg kan forstå deres synspunkter, eller de kan forstå mine.

WEPs leder Ambika skulle jo mediere denne forståelse til kvinderne; men så viste det sig, at hun heller ikke helt forstod, hvad det drejede sig om. Det viste sig umuligt at forklare hende, at HPs kasse ikke bare er en pengepose med ubegrænsede midler; men at vi først kan lave penge, når vi kan sælge idéen. Og når jeg prøvede at forklare hende denne og mange andre problematikker og begyndte at stille krav til hende, så blev resultatet at hun lukkede sig sammen om sig selv. Hun opgav lidt at udvikle WEP, og begyndte blot at overleve på den nemmeste og mest behagelige måde. Det gik godt et stykke af vejen, men så begyndte rygterne om dårligt samarbejds-klima og sølle projektafvikling at komme Namgyal for øre.

Namgyal og Ambika har aldrig kunnet

Sagar-Bakanje Women Group

samarbejde, og Namgyal fokuserer mest på hende mangler. Han tog til Bakanje, interviewede og undersøgte, så han kunne aflevere en sønderlæggende kritisk rapport. Han påstår, at han kun rapporterede det halve af, hvad han oplevede; men hvis bare det halve af, hvad han har rapporteret er sandt, så er det galt nok. Desværre har han for lidt indsigt i WEP til at kunne se, at der også var foregået gode og konstruktive processer, så de kom ikke med i rapporten. Men resultatet blev, at Ambika sagde op, og ingen prøvede at forhindre det. Heller ingen prøvede at forhindre, at hun gik ned med depression, stress og fibromyalgi.

Men nu har Namgyal fået sin sag for. Han har ud af 90 ansøgere valgt en ny leder af WEP. En 35-årig veluddannet og projekt-erfaren mand, Kul Prasad Rai. Og nu skal han sættes ind i alle detaljer af et projekt, som snart er halvt gennemført. Det er noget af en opgave. Og det går nu op for Namgyal, hvor lidt han egentlig selv ved om projektet. Og det begynder at gå op for mig, at Namgyals fokus på projektet

ikke er meget forskelligt fra Ambikas. Det allervigtigste fokus for dem begge er at gennemføre det planlagte program, så der kan skrives nogle gode rapporter, og at sikre et ordentligt samarbejde mellem HIPRONs kontor og WEPs stab. Jeg havde jo nok forventet, at fokus ville være, at give Bakanjes kvinder en chance for at kunne tage vare på sig selv, og så lade de personlige forhold komme i anden række. Her i skrivende stund arbejder

de fortsat på at gøre klar til at drage i felten, så lad os nu se. Men der vil ligge et stort pres på Namgyal, nu da han har stukket armen i hvepsereiden.

Men i øvrigt har Namgyal fået rigtig travlt. Han er ved at være så anerkendt og respekteret en skikkelse i Solu, at flere andre donorer henvender sig til ham, for at få ham til at administrere deres projekter i området. Han har efterhånden udviklet en stor viden om alle aspekter i gennemførelse af et projekt, praktik, materialer, økonomi og ikke mindst de mulige faldgruber. Han går ikke på akkord med sine krav til bygherrer og projektmagere, og kan udmærket finde på at forlange byggeri revet ned, hvis det ikke lever op til hans krav om kvalitet. Det er en udvikling, som jeg hilser meget velkommen. At HIPRON ikke bare er 100% afhængig af HP. De har længe haft brug for en regnskabsfører og et større kontor; men det har vi ikke råd til i HP, for vi vil jo så nødig have vores bidrag til administrationen for højt op. Hvis det lykkes for Namgyal, så slår vi to fluer med et smæk. Flere, større og bedre udviklings-

projekter i Solu, og flere penge i kassen, som i første omgang betyder at HP skal sende færre penge til administrationen, og dermed flere til vore projekter.

En bivirkning har været at HIPRONS bestyrelse er vågnet op og har set muligheder. De er begyndt at afholde bestyrelsesmøder på restaurant. Jeg bliver jævnligt mødt med "krav" om at betale for både det ene og det andet, så jeg må skabe en dårlig stemning ved at afvise. Der fremkommer idéer om, at HIPRON skal udvikle nye projekter andre steder i Nepal end Solu. Også dette må jeg afvise, så længe vi i HP skal dække langt hovedparten af HIPRONS drift. Men jeg skal jo også passe på ikke at tage energien fra dem.

Det har næppe nogensinde været så vigtigt, at jeg snart besøger dem deromme. Heldigvis er der kun 2 uger til Anne-Marie og jeg tager afsted. Men det bliver noget af en opgave at være striks og kræ-

vende for at få alle til at yde deres bedste, uden at de skal føle kravene for store og udmattende. Men nu er det lige før jeg selv bliver udmattet på forhånd. Heldigvis har jeg stadig en nødbremse. Vi kan droppe vore forsøg på at udvikle samfundet og bare falde tilbage på at bygge skoler og uddele scholarship. Så er det dejligt nemt og alle er glade. Men nu har vi jo indset, at det er meningsløst at bygge skoler med et for ringe pædagogisk indhold. Vore børn spilder deres tid med en mangelfuld skolegang, som ender ud i et samfund med begrænset beskæftigelse ud over traditionel landbrugsdrift. Så på trods af alle gevordigheder er vi nødt til at fortsætte.

Heldigvis er vore to kernemedarbejdere, Namgyal og Janaki, dygtige og stabile, og de er engagerede i at få det bedste ud af vor lille organisation. Min hustru, Anne-Marie, engagerer sig mere og mere i vore scholarship, ligesom hun også følger le-

Chhimbu Skole - 1-2. klasse

vende med i alle de sorger og glæder, der bølger omkring mig. Og så oplevede jeg i foråret et virkeligt engagement fra to medlemmer. Bodil og Leif havde designet deres helt eget kursus for skolelærere i Solu, og afviklede det over en god måneds tid. De foreløbige rygter fra Solu fortæller, at de lærere, som virkelig tog del i kurset, fik en masse ud af det, og har indført principperne i deres undervisning. Nu får jeg se deromme, om det stadig holder stik. Men desværre oplevede de også en masse svigt og ligeglathed hos mange lærere; faktisk de fleste. De fleste lærere er henvist til deres arbejdsplads af undervisningsmyndighederne, og desværre ligger Bakanje i Udkantsnepal, så ingen søger frivilligt dertil, og det er hovedsageligt de ringeste lærere, der må tage til takke. Og hvis de endelig skulle vise sig at være dygtige, så bliver de hurtigt forflyttet til mere attraktive steder. Men det er så forstemmende at opleve, at vi bygger de flotteste skoler, men at undervisningen er utilstrækkelig eller ligefrem værdiløs. Jeg håber virkelig at Bodil og Leif har mod på at prøve igen. Men også at andre erfarne danske lærere har lyst til at afprøve deres evner som lærer-lærere. Skolernes funktion er nok den vigtigste af alle vigtige tiltag, som HP bør engagere i Bakanje og omegn.

De to studerende, Marie og Mia, tog på praktikophold i Bakanje. De fik sig en ordentlig en på opleveren, men kom desværre også til at opleve problemerne omkring WEP, og desværre var de for afhængige af samarbejdet med vores WEP-stab til at få afprøvet deres uddannelse og evner. Vi må i HP erkende, at vi er ikke gode nok til at hjælpe unge som voksne ind i de rette opgaver. Vi regner med at de

selv finder ud af det. Det gjorde Bodil og Leif, fordi de var en tur i Solu året før og dannede deres egne indtryk, så de kunne lave et undervisningsforløb. Men Marie og Mia havde kun medlemsblade, hjemmeside og personlige samtaler at laves deres program ud fra. Hvis HP selv, de unge studerende og ikke mindst Solu skal have glæde af den slags aktiviteter, så skal vi kraftigt overveje, hvad vi skal gøre for at forberede disse aktiviteter ordentligt.

Phaplu flyveplads er lukket ned, fordi de er ved at asfaltere landingsbanen. Så vi bliver nødt til at flyve med den gamle russiske helikopter derud. For vi skal have kigget på mulighederne for at bygge et hjem for handicappede ovenfor flyvepladsen. Det er en lille gruppe af HPs efterlønnere, som har arbejdet i handicap-forsorgen hele livet, som er blevet ganske optaget af de ekstremt elendige vilkår, der er for handicappede i Nepal og især ude imellem bjergene i Udkantsnepal.

Der findes altså et ægte engagement indenfor vor forenings rammer, og jeg vil virkelig gøre, hvad jeg kan, for at få det til at brede sig og blomstre. Så hvis der i HPs medlemsskare og omegn er nogen, der vil vække deres ildsjæl og udnytte deres evner i Solu, så kom endelig frem med det. Du skal være så hjertelig velkommen.

Nu tager Anne-Marie og jeg til Solu og håber så inderligt, at vi vil blive fyldt op med gode og positive oplevelser, som vi kan berette om i næste nummer af medlemsbladet til februar. Og husk at hvis du vil have breve med til din scholarship-student, så send det til mig snarest muligt. Og hvis du vil have en gave med, så sæt et pengebælb ind på din students konto på 8500-0000502618, så får du skattefradrag, og vi tager pengene med derom og derop.

Undervisning i Solu

af Bodil og Leif Kristensen

Da vi, Leif og Bodil, to gymnasie- og skole-lærere på vej til pensionen, i efteråret 2011 var i Solu for at planlægge en undervisningsindsats i området, kom vi en dag på vej til Chhiringkharka forbi en meget fattig familie, hvor moderen var død i barselsseng, og faderen stod tilbage med 5 børn, han skulle forsørge. Den ældste af de hjemmeboende, Navaraj havde ikke noget tøj uden huller og ingen sko at gå med, men ville øvrigt meget gerne gå i skole. Der var imidlertid problemer, da faderen ikke kunne undvære hans arbejdskraft. Vi "købte" ham straks som scholarbarn, og stor var glæden, da vi i år mødte ham rent tilfældigt. Han var nu renvasket og i hæderligt tøj, og desuden var han nummer to i klassen, og lillebroren var også ordentligt klædt. Det er helt ufatteligt, hvad et beløb på langt under 1000 kr om året kan betyde herude!

I år var vi med Janaki rundt på "runners service" for at give alle scholarship-elever-

ne deres studiestøtte og kontrollere, at skolegangen blev fulgt. Det er vores klare indtryk at tildelingen af scholarships virkelig fungerer, så en opfordring til jer alle: Anskaf jer et scholarship, hvis ellers Kurt er leveringsdygtig.

Netop hjemkommet efter to måneders ophold i Solu, hvor vi havde undervist lærere, havde vi en evalueringmiddag med Anne-Marie og Kurt, hvor vi kunne berette om mange gode episoder, men sandelig

også påpege mange ting, der slet ikke fungerer. Vi er blevet bedt om at skrive en artikel, der "hellere skulle være overdrevet end underdrejet". Det er ikke så let! Når man har arbejdet i felten, er der både gode og dårlige oplevelser, og de kan være svære at vurdere, når man langt væk fra velfungerende Danmark. Skal man tolke en lille ændring som succes, når man er i et land, der er præget af korrupsion og vennetjenester, og hvor ethvert krav om forbedringer vil blive betragtet som "samfundsnedbrydende" (eller "velbehagelighedsnedbrydende" eller "urimelige krav")?

Alle elever i Nepal er fra første klasse årligt til en skriftlig oprykningsprøve, der er lavet af undervisningsministeriet. På Sagar-Bakanje (SB) skole, der er den største skole i området var dumpeprocenten i år over 40%, og hvordan kan det så gå så galt?

Set fra vores side er forklaringen simpel:

Manglende ledelse og manglende ansvarlighed hos lærerne.

Den manglende ledelse oplevede vi bl.a. ved, at skoleinspektørerne alle var meget fraværende fra jobbet og mere interesserede i deres andre personlige forretninger. Da vi skulle starte et lærerkursus i Kenja, var skoleinspektøren taget på ferie i Kathmandu og blev beordret tilbage af HI-PRONs leder Namgyal. Den nye skolebygning, der er ved at blive bygget i SB blev ikke tilset af inspektøren en eneste gang, mens vi var der på trods af mangler ved byggeriet. Det virkede også som om skolegangen blev aflyst, så snart man kunne finde en lejlighed hertil - pludselig opstode "helligdage" eller marked i byen.

De manglende skoledage kan da også være en medvirkende årsag til at ALLE 15 elever fra SB-skole dumpede til 10. klasses afgangsprøve (SLC) i år. I det hele taget må det være ledelsens pligt at sørge for at elever fra Solu har en chance for at kunne

Undervisning uden den store inspiration

tage en videregående uddannelse i Kathmandu, her er det almindeligt at forældre bruger deres surt tjente penge på at sende deres børn på private skoler, hvor lektiemængden er stor og antallet af fridage lille.

Ledernes og lærernes manglende ansvarlighed sås tydeligst ved, at hele klasser blev efterladt uden underviser i flere timer, og de var heller ikke blevet sat i gang med at lave noget selvstændigt arbejde - samtidig observerede vi lærere på lærerværelset, der ikke lavede noget.

Nogle lærere pjækkede ofte og enkelte måtte gå fulde hjem til frokost. Den første dag på vores lærerkurser kom mange lærere op til 45 min. for sent. Da det blev påtalt, kom de faktisk til tiden de næste dage!

Men er det hele så bare håbløst?

Nej, naturligvis er det ikke det, vi oplevede mange lærere, der havde god kontakt til deres elever og som faktisk også kunne præstere nogenlunde undervisning, men altid efter hvad vi vil betegne som gammeldags undervisning fra tavle til elev uden nogen variation.

Når de sure opstød så er forbi, hvad har man så gjort for en bedre undervisning i området?

I vores Women Empowerment Project, der er støttet af den danske ambassade, er der indlagt 8 forløb, der gerne skulle forbedre undervisningen. Vi har stået for et af disse forløb, og vil gerne fortælle om, hvad vi lavede.

I efteråret 2011 var vi tre uger i området for at snakke med skoleledere, lærere og

Lærerne løser opgaver

elever. Vi fandt frem til, at det vi kunne byde på, var danske undervisningsformer tilpasset nepalesiske forhold. Så vi ville satse på det praktisk pædagogiske frem for faglig efteruddannelse. Vi opstillede følgende mål for undervisningen på såvel lærerkurserne som for den daglige undervisning nemlig at

Eleverne-lærerne hver dag skal:

- * lære
- * synes det er sjovt at gå i skole
- * samarbejde
- * tænke selvstændigt og være innovative
- * være nysgerrige
- * være akkurate og præcise

Kurserne blev gennemført efter dette princip, og efterfølgende evaluerede lærerne punkterne som værende opfyldt.

Da lærerne senere skulle bruge det lærte i praksis, var der nogle, der faldt igenem og afslørede, at de ikke havde meget begreb om pædagogisk praksis, men der var også flere, der klart kunne føle og se, at deres elever ved inddragelse af de nye metoder kunne blive aktive og få et nyt lys

Lærer Hikmat underviser med kridt og tavle ...

i øjnene. Disse lærere fastslog endvidere, at også deres dagligdag var blevet mere givende og spændende.

Vi havde baseret kurserne på fire ting:

*1 indkøb af ca 1500 letlæringsbøger på både nepali og engelsk, som eleverne meget hurtigt skulle have med hjem og læse for forældre eller søskende og dermed stimulere læselysten.

*2 Indkøb af simpelt udstyr til naturfagene så også elever fra de små klasser via egne forsøg kunne blive problemløsende og reflekterende

*3 indførelse og fremstilling af simple spil af typen huskespil og dominospil, hvor man til mange undervisningsforløb kan lave relevant indlæring.

*4 anvendelsen af U-tube film som vi på forhånd havde downloadet, så de kunne

ses offline. Filmene var delt i to typer, rim og remser og engelsksprogede undervisnings film på ca. tredje klasses niveau.

Der var en del bøvl med at få kurserne afholdt, da der jo viste sig, at regeringen også havde lagt oprykningsprøverne i denne periode, og da de lærere, der ikke havde familie i lokalsamfundet, mente, at de havde krav på at pjække mindst to uger. Kurserne var derfor ikke skoleopdelte, men sammensat efter de forhåndenværende søms princip. Til et kursus, hvor der kun var tilmeldt 8 lærere dukkede der faktisk 13 op. Mod hvad vi havde forventet deltog næsten alle lærerne fra området i kurset. Alle lærerevalueringer var meget positive, og vi havde da også selv en god fornemmelse af, at kurserne var vellykkede, og at man kunne se nytten af at om-

lægge sin undervisning og få en sjov og lærerig dag i skolen.

Det var først efter, at alle kurser var afsluttede, og vi var tilbage på skolerne i deres hverdag for at give supervision til lærerne, at vi virkelig fornemmede, hvor store problemerne er i det virkelige liv.

Her er det for forståelsen nok nødvendigt at sætte navne på de forskellige skoler

Chhimbu: Her havde lærerne forberedt sig rigtig godt den første dag, men de nye ting blev ikke rigtig sat ind i sammenhæng, hvilket vi påpegede. Anden dag gik det ad helvede til, og vi måtte være ærlige overfor lærerne og give dem en opsang. Tredje dag fungerede rigtig godt, og der var endda lavet nyt undervisningsmateriale, der fagligt passede til timerne.

Sagardanda: Denne skole ligger meget langt væk, så vi var der kun en dag. Skolen havde valgt at vise, at de kunne bruge de forsøg og spil, der var lavet på lærerkurset. Så vi fik ingen rigtig fornemmelse af, om de kunne bruge det i undervisningen, eller om inspektøren dækkede over specielt to lærere, der nok skulle finde et andet job.

Sagar-Bakanje: Dette er nok den mest problematiske skole, dels fordi det er overbygningsskolen for de andre skoler i området, og dels fordi der på denne skole er mange lærere, der bor meget langt væk og tager

deres frihed - de forsvandt fra skolen, da vores kursus var forbi 4. april og de var ikke kommet tilbage, da vi forlod området 8. maj. Dette på trods af at ingen lærer i denne periode har fri. I den periode, vi var på skolen leverede tre lærere en ansvarlig præstation, og timerne var forberedte. De fire andre lærere, vi så i aktion, leverede elendig og uforberedt beskæftigelse (man kan ikke bruge ordet undervisning) om indsatsen.

Kenja: Efter at have afholdt kurset for disse begejstrede lærere, der endda havde bedt om en ekstra undervisningsdag, havde vi længe troen på, at her var der sket ændringer. Selv om vores besøg var aftalt, var lærerene totalt uforberedte på, at vi ville komme, men efter en tids panik havde de fået lavet en plan, og vi så undervisning som de plejede at lave den.

Næste dag viste to af lærerne, at de selv med meget lidt forberedelse kunne bruge nogle af de nye tiltag, hvorimod tre andre

viste, at de ikke har forstået en rygende ... , man kan håbe, at de snarest glemmer, hvad vi ville lære dem.

HP har ansat nogle lærere i området, og det er vores fornemmelse, at uden dem var skolerne meget ringe stillet. De 5 HP ansatte lærere var alle ansvarlige og forberedte i den periode, vi var i området, og de kan betragtes som ganske velfungerende lærere.

Vores anbefalinger til fremtidig indsats er nok at give lederne en opsang og få strammet op om årsplanen og så ellers satse på at få lærerne til at tænke den enkelte lektion igennem på forhånd (lave en læreplan for undervisningen) og måske satse på at få dem til at lægge to til tre for-

skellige aktiviteter ind i hver lektion. Der lyder let, men vi er bange for, at det kræver enten trusler eller belønning at komme videre. Man er nødt til at være meget opmærksom på at lærernes faglige niveau og manglende pædagogisk uddannelse er en væsentlig årsag til problemerne, men da det er umuligt at få veludannede lærere til at flytte til udkantens-Nepal, er man tvungen til at få så meget som muligt ud af de for tiden ansatte.

Man skal være varsom med at sende nyudklækkede studenter og andre, der bare vil have en på opleveren, derved. Det er nødvendigt, at der er en plan for efteruddannelsen, så det ikke bare bliver en forlængelse af det, de nuværende lærere gør!

Mia og Marie i Kenja Skole

Praktikophold i Solu Khumbu

af Mia Ohlsen og Marie Morley

Marie og Mia

Vi er to piger, Mia og Marie, der læser Ernæring og Sundhed på specialet 'Sundhedsfremme, Forebyggelse og Formidling' ved UCSyd i Haderslev. I efteråret 2012 besluttede vi os for, at vores praktik i maj-juni 2013 skulle foregå i udlandet. Da vores underviser og formand for Himalayan Project, Torbjørn Ydegaard, netop var blevet koordinator for praktik i udlandet, introducerede han os til HP's Women Empowerment Project i Upper Solu, hvilket vi straks fandt interessant, da det ligger godt i tråd med de grundlæggende tanker i vores uddannelse samt målene for vores praktik. Vi fik hurtigt etableret kontakt til Ambika og efter adskillige mails samt en ansøgning i form af et "Letter of Interest" fik vi grønt lys til at komme til Solu. Ambika var fra start af imødekommende og

meget positiv overfor vores ideer.

I månederne herefter forsøgte vi at opretholde vores mailkorrespondance med Ambika. Dette var dog vanskeligt, da hun meget af tiden opholdte sig i Solu og derfor ikke kunne besvare vores mails. Når vi endelig hørte fra hende, var hun – stadig positiv og hjælpsom – men noget kortfattet, hvilket nok bundede i, at hun har svært ved at udtrykke sig skriftligt på engelsk. Dette var selvfølgelig forståeligt, men også meget ærgerligt, da vi så en god sparringspartner i hende og var meget afhængige af, at hun ærligt fortalte, hvad der var behov for. Til dette kunne vi heldigvis henvende os til både Torbjørn og Kurt, som begge har været til kæmpe hjælp for os. Hele tiden lurede det i baghovedet, at vi egentligt ikke var sikre på, at Ambika var helt klar over, hvad vi forberedte. Vi forsøgte dog, at danne os et overordnet billede af livet i Solu.

Vores forberedelser mandede ud i temaet 'Pubertet og Identitet' målrettet de unge kvinder og mænd mellem ca. 15-23 år, hvor vi ville tilrettelægge programmet ud fra empowermenttankegangen.

Mandag d. 29. april 2013 vendte vi langt om længe snuden mod Nepal. Vi ankom til Kathmandu næste dag, hvor vi blev rigtig godt modtaget af Namgyal, der gav os en opdatering på situationen i Solu. Her fornemmede vi for første gang, at forholdet mellem Ambika og Namgyal ikke var det bedste, hvilket vi var blevet lidt forberedt på. Efter nogle dage i Kathmandu, hvor vi fik udskrevet relevante papirer og indkøbt de sidste praktiske ting, drog vi op i bjergene.

Udsigten fra Kenja mod Numbur og Bigphera-Go - begge lige knap 7 km høje

Tirsdag den 6. maj ankom vi endelig til Kinja og her blev vi godt modtaget af Ambika og et par Social Mobilizers. Det var fantastisk endelig at se og opleve området i levende live efter 6 måneders forberedelse og forestillinger! Selvom vi havde gjort os en masse tanker om miljøet i bjergene, kan man vist aldrig forberede sig helt på, hvordan det egentligt er – dette var heller ikke tilfældet for os, men jo en væsentlig del af oplevelsen.

Vi aftalte et møde med Ambika, så vi kunne præsentere hende for vores materialer og foreløbige program. Vi var meget spændte på hendes reaktion. Hun syntes godt om vores program, men det var slet ikke det hun havde forventet - allerede her mødte vi de første misforståelser, for hun troede vi havde planlagt et undervisningsforløb om ernæring! Desuden foreslog hun, at vi udover at afholde ungdomsmøder også kunne tage ud til skolerne samt afholde kvindemøder. Det var meget ærger-

ligt, at hun ikke havde foreslået dette under vores forberedelser, da det kræver en helt anden type materialer og metoder at undervise henholdsvis børn og voksne. Vi tog dog alligevel udfordringen op og da vi ikke havde adgang til materialer, bøger og internet som vanligt, måtte hovedet på arbejdet. En uvant udfordring, som dog gav os et godt indblik i vores faglige niveau.

Den overordnede plan for forløbet, som vi havde aftalt med Ambika inden vores ankomst var, at vi de første to uger ville rundt og observere de forskellige aktiviteter, for at få en fornemmelse af, hvordan vi skulle tilrettelægge vores program. I løbet af disse to uger ville vi også udfærdige det endelige program. Herefter ville vores tolk, Furba, ankomme og de næste 5 uger skulle gå med at gennemføre vores program rundt omkring i projektområdet. Under vores møde med Ambika viser det sig, at hun allerede har arrangeret vores første møde med de unge fem dage se-

ner. Der var ikke andet for end at gennemføre programmet, men vi måtte sætte meget tyk streg under, at vi ikke ville gennemføre flere programmer, før vores tolk var ankommet. Dette var både fordi, vi havde brug for at fornemme miljøet, omgangstonen og indbyggerne samt, at det var lidt dumt at betale løn til vores tolk og så ikke udnytte hendes ressourcer til fulde.

Ambika udfærdigede herefter en tidsplan med tid og sted for vores møder og vi aftalte med hende, at hun ville sørge for, at deltagerne blev informeret. Ved første øjekast så planen fin ud og vi besluttede os for at bo i Sete, da det geografisk lå bedst i forhold til programmet. Dette ændrede sig dog, da vores tolk Furba ankom. Hun var meget kritisk og foreslog ændringer, som vi egentlig syntes lød fornuftige. Uden vores viden tog hun teten i egen hånd og kontaktede Namgyal, der ringede til Ambika og pludselig havde vi en frustreret Ambika i røret. Heldigvis fik vi arrangeret programmet, så alle parter kunne leve med det, men vi måtte slå fast overfor Furba, at vi fremover selv ville stå for at kontakte Ambika og Namgyal.

De første par uger var vi rigtig meget i Sagar-Bakanje. Vi gennemførte mange programmer på skolen, hvor vi underviste 8., 9. og 10. klasse. Antallet af elever svingede meget fra gang til gang, men generelt var de interesserede og positive overfor vores noget anderledes program. De var meget generte, men gennem forskellige øvelser åbnede de alligevel op og vi havde en god fornemmelse, når vi gik derfra.

Marie, Ambika og Mia

Til vores første ungdomsmøde i Bakanje dukkede kun 6 unge – 5 fyre og 1 pige - op, da de først havde fået besked om vores møde dagen inden! Disse unge var meget svære at komme i dialog med og da vi senere forsøgte at planlægge endnu et møde, fik vi at vide, at de ikke var interesserede, fordi de synes det var for svært og fordi vi ikke havde serveret mad og drikke til dem.

Vores oplevelse var, at det var nemmest at få aftaler i stand med Sagar-Bakanje Skole, der var gode til at informere os om, hvornår vi bedst kunne komme. Dette udnyttede vi til fulde, dog havde vi håbet på at kunne komme ud til en lidt bredere gruppe af unge fx de unge, der ikke er en del af uddannelsessystemet.

Med hensyn til at give deltagerne besked om vores møder, oplevede vi desværre gentagne gange, at Ambika ikke fik givet besked i ordentlig tid. Et eksempel er vores ophold i Chhiringkharka. Planen var, at vi skulle ankomme om mandagen, afholde kvindemøde tirsdag formiddag og gennemføre program i skolen om onsdagen. Allerede mandag eftermiddag går det op for os, at ingen rigtig har vidst, at

Broen over Honde Khola mellem Orale og Themjeng

vi ville komme. Derfor var der arrangeret Health Meeting med sundhedseksperter Lajina mandag aften og Health Committee Meeting tirsdag formiddag. Desuden var kvinderne ikke blevet informeret om vores møde og det ville blive vanskeligt at samle dem formiddagen efter et aftenmøde. Et eksempel på meget dårlig planlægning og kommunikation, der bevirkede, at kun 5 kvinder mødte op til vores møde. Derudover viste det sig, at Chhiringkhar ka Skole kun har elever op til 5. klasse. Det havde derfor aldrig været en mulighed for os at undervise der, da vores målgruppe jo var noget ældre. Det var noget frustrerende at gå så langt for så lidt, men det hjalp, da Lajina og et par Social Mobilizers

foreslog, at vi kunne afholde et kvindemøde i Themjeng på vej tilbage til Sete. Da vi ankom til Themjeng onsdag formiddag, havde de samlet syv kvinder, så stor cadeau til dem!

Af denne tur, erfarede vi, at det fungerede bedst, hvis vi selv var mere på banen i forhold til at lave aftaler. Fremover kontaktede vi den relevante Social Mobilizer, når vi havde brug for at lave nye aftaler eller konfirmere eksisterende. Dette fungerede rigtig godt, da de virkelig har fingeren på pulsen.

Generelt har det været en stor udfordring både at afholde og observere møder, da det mere er reglen end undtagelsen at komme 2-3 timer for sent. Vi fornemede, at dette i høj grad er medvirkende til, at det kan

være vanskeligt at samle kvinderne, da et 3-timers møde hurtigt tager det meste af en dag pga. ventetid.

Den sidste uges tid boede vi i Kinja og så derfor en del til Ambika. Under hele vores ophold har vi hørt MANGE klager over, at hun er doven og bare sidder i Kinja og laver ingenting – dette både fra Furba, Lajina og de lokale. Vi blev meget overraskede over at høre ansatte på projektet snakke sådan om Ambika, da dette klart hørte til i sladderafdelingen og var dybt uprofessionelt.

Vi så ikke meget til Ambika under vores ophold i Sete og vi har derfor svært ved at vurdere, hvor meget hold, der er i påstan-

forsøgte dog at snakke med hende om vores ophold i Chhiringkharka, da vi syntes, det var et godt eksempel på, hvor koordination og kommunikation var slået fejl, men hun skød skylden på vores tolk Furba, og vi måtte indse, at den diskussion kunne vi ikke tage med hende.

Et par dage senere tog vi tilbage til Kathmandu. Vi må indrømme, at vi efter 6 uger i meget uvante omgivelser, lange vandringer og en kost bestående af æg og kartofler så frem til civilisation, et

dene. Da vi spurgte ind til hendes dagligdag og gøremål fik vi indtryk af, at hun bruger tiden fornuftigt, især på at løse forskellige interne problemer i kvindegrupperne. Dog må vi sige, at det med at gå i bjergene ikke er hendes kop the – dette finder hun meget udfordrende.

varmt bad og kød – vi nærmest løb af sted over bjergene til Jiri.

I Kathmandu ventede en del samtaler med Namgyal, der for alvor udtrykte sin utilfredshed med Ambika. Det lader til, at de er meget uenige om, hvad Ambikas

Til slut havde vi et evalueringssmøde med Ambika, hvor vi diskuterede vores ophold. Her kom det frem, at hun gennem samtaler med Namgyal og Kurt, har fået indtryk af, at vi gennem hele vores praktik har været utilfredse med hende. Det viser sig, at Namgyal har snakket en del med Furba, som tydeligvis har overdrevet de udfordringer, vi er stødt på undervejs. Vi var lidt chokerede over at høre dette, men slog fast, at vi ikke ville stå inde for, hvad Namgyal sagde. Vi

egentlige opgaver er. Vi blev faktisk aldrig selv klar over det, for de taler begge godt for deres sag.

Rent fagligt var det for os et "glimrende" eksempel på en organisation, hvor enkeltpersonerne udfører deres arbejde, men idet de ikke kan kommunikere med hinanden, er det meget ødelæggende for projektet.

At tage ud som praktikant i et projekt som WEP er en kæmpe udfordring, der virkelig kræver forberedelse, men også en enorm åbenhed overfor at foretage store ændringer undervejs. Vi sidder tilbage med en følelse af, at vi har nået meget i løbet af vores ophold, at vores program har været vedkommende og relevant for

de unge, men også med følelsen af, at der var meget mere, vi kunne have gjort. På den ene side er det nok en 'del af pakken', når man vælger et praktiksted som dette. På den anden side, ville vi gerne have hørt alle Ambikas gode ideer inden vores ankomst, hvilket vi virkelig har ærgret os over siden.

Uanset alle problemer og ærgrelser undervejs, har vores praktikophold i Solu været en kæmpe oplevelse fuld af både faglige og personlige udfordringer, som vi ikke vil have været foruden. Vi har desuden fået et helt unikt indblik i beboerne og deres dagligdag i Solu, på en helt anden måde end vi ellers ville have fået.

Aftenstemning i Sete

7. klasse i Kenja Skole

SCHOLARSHIP

Vil du være med til at forstærke al den succes, som vi har med vores scholarship program? Vi støtter så vidt muligt velbegavede børn i ekstremt fattige familier. Selvfølgelig tager vi ind imellem fejl. Ungen er ikke velbegavet, eller det viser sig nogle år senere at familien ikke er så fattig længere. Men det er undtagelsen. En del af de mindre skolelever forstår ikke hvilken chance de har fået, og en del har ingen fornemmelse for at skrive breve, og mange har svært ved at tro på at de kan have en betydning for folk, der bor så langt borte. Men med alderen opdager de fleste, hvad det betyder, brevene kommer ind, tak-

nemmeligheden og gå-på-modet viser sig, når vi møder dem. Vi møder vore børn 3-4 gange årligt og følger med i deres udvikling. Råder dem og formaner dem. Og når de får succes med eksamen eller med en opgave eller med livet, så stråler de os i møde med taknemmelighed.

Prøv at klikke dig ind på hjemmesiden www.nepalhelp.dk, vælg 'Scholarship' og vælg 'Ansøgere', og send mig en mail med din udvalgte. Du opnår skattefradrag for dine donationer til Scholarship. Fortæl også dine venner eller familie om vore børn i Nepal. Når vi kommer hjem, så har vi mange nye ansøgninger med.

